

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Sendes også pr e-post til postmottak@kud.dep.no

Postadresse: NRK juridisk avd.
0340 Oslo
Besøksadresse: Bj. Bjørnsøns pl. 1

Sentralbord: 23 04 87 91
Telefaks: 23 04 71 03
E-post: olav.nyhus@nrk.no

Norsk rikskringkasting as
Foretaksreg.: NO976 390 512 MVA

www.nrk.no

Deres ref:
2006/02171ME/ME3 HHO:elt

Vår ref.:
ONYH

Dato:
24. september 2011

HØRING – forslag til endring i kringkastingsforskriften - regler om listeføring av begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning

1. Innledning

Vi viser til Kulturdepartementets brev datert 24. juni 2011 om forslag til endringer i kringkastingsforskriften for å kunne fastsette en liste over begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning (viktige begivenheter).

NRK støtter hovedtrekkene i departementets forslag og mener det er behov for en norsk liste over viktige begivenheter. Vi vil i det følgende redegjøre nærmere for NRKs vurdering av de konkrete bestemmelsene i departementets forslag.

2. Nærmere om forslaget

2.1 De lovmessige hensyn

Formålet med reguleringen er å bidra til at seere i Norge får mulighet til å følge viktige begivenheter på vederlagsfritt fjernsyn. Dette er et formål som sammenfaller med grunntanken for en allmennkringkaster, nemlig å styrke norsk identitet og kultur ved å sikre hele befolkningen tilgang til slike store opplevelser som på en positiv måte styrker fellesskapsfølelsen.

NRK mener erfaringen viser at fri tilgang for alle til sendinger fra viktige begivenheter, er et vesentlig gode for samfunnet. Imidlertid går utviklingen, som departementet påpeker, i retning av at særskilt rettighetene til store sportsbegivenheter vinnes av kommersielle medieaktører med betal-TV-virksomhet.

NRK mener derfor det er formålstjenlig å iverksette reguleringstiltak for å bidra til at sendinger fra viktige begivenheter fortsatt skal være vederlagsfritt tilgjengelig for hele befolkningen.

2.2 Definisjonen av "vederlagsfritt fjernsyn"

Reglene vil i praksis innebære en plikt for rettighetshavere til viktige begivenheter å tilby kringkastingsrettighetene til kringkastere som tilbyr sine fjernsynssendinger vederlagsfritt og som dekker tilnærmet hele landet.

Departementet foreslår å endre definisjonen av "vederlagsfritt fjernsyn" i kringkastingsforskriften § 5-2. Det nye vilkåret skal være at fjernsynssendingen skal kunne mottas av seeren uten ekstra omkostninger, *"bortsett fra grunnpakkeavgift eller grunnpris"*.

NRK mener definisjonsforslaget er problematisk fordi det i realiteten åpner for at store kommersielle medieaktører likevel krever en betydelig pris fra seerne for å få tilgang til sendinger fra slike begivenheter.

Utviklingen de senere år viser nettopp at den sterke prisøkningen på rettigheter til populære sportsbegivenheter blir finansiert av sluttbruker. Brukerfinansieringen skjer enten direkte gjennom betal-tv kanaler, eller ved en sterk økning av prisen på såkalte grunnpakker. I all hovedsak er den kraftige prisveksten drevet av konkurransen i distribusjonsmarkedet. For distributørene er det avgjørende viktig å kunne tilby de mest populære begivenhetene på sin plattform.

Dersom det er et reelt politisk ønske om at en listeføring av begivenheter skal føre til at en vesentlig del av befolkningen i Norge skal kunne se begivenhetene på vederlagsfritt fjernsyn, er det følgelig problematisk å knytte definisjonen til begreper som *"grunnpakkeavgift"* eller *"grunnpris"*.

Eksempelvis har én distributør åpent uttalt at kostbare rettighetskjøp har ført til betydelige prisøkninger på grunnpakken de tilbyr. Distributørens grunnpakkepris har følgelig øket med flere hundre prosent fra 2007 til 2011. For abonnentene hos de største distributørene utgjør grunnpakkeprisen¹ i dag fra ca kr 2 400 til kr 3 800. Kunder som er tilknyttet kabelanlegg, eller som har anskaffet parabolstyr, har samtidig ikke noen reell mulighet til å velge rimeligere pakker (ref. også utredning om fritt kanalvalg).

Departementets forslag til ny definisjon av "vederlagsfritt fjernsyn" vil derfor først og fremst bidra til målsetting om sikre faktisk tilgjengelighet (minst 90 pst.), men i liten grad bidra til oppfylle ønsket om vederlagsfri/rimelig tilgjengelighet. NRK mener derfor det bør vurderes å endre definisjonen for å sikre tilnærmet vederlagsfrihet.

¹ Canal Digital; "Norgespakke" og "Grunnpakke", Get; "Start", ViaSat; "Folkepakke", Altibox; "Basispakke" og RiksTV; "Rikspakken".

2.3 Definisjonen av dekningskravet

Departementet foreslår også å endre formuleringen av dekningskravet i kringkastingsforskriften § 5-1 slik at det av bestemmelsen fremkommer at kravet relaterer seg til faktisk dekning.

NRK støtter forslaget.

2.4 Viktige begivenheter for norske seere og forslaget til norsk liste

Departementet viser til at EU-kommisjonen i praksis har lagt til grunn fire relevante kriterier for å vurdere om en begivenhet skal kunne føres på et lands liste over viktige begivenheter. I følge kommisjonen må normalt minst to av kriteriene være oppfylt for at en begivenhet skal kunne godkjennes.

Departementet uttaler i høringsnotatet at *"disse kriteriene må legges til grunn for utvelgelsen av begivenheter som er aktuelle for en norsk liste"* (vår understrekning)

NRK finner prinsipielt grunn til å presisere at kommisjonens retningslinjer naturligvis er svært relevant, men likevel ikke rettslig uttømmende. Det er derfor mer korrekt å uttrykke det slik at de angitte kriterier *bør* legges til grunn.

Hva angår den konkrete listen, så støtter NRK forslaget. Det innebærer at vi ut i fra dagens forhold ikke vil foreslå andre konkrete begivenheter på listen. Vi mener imidlertid til at når andre begivenheter arrangeres i Norge, kan det i seg selv tilsa at befolkningen får vederlagsfri tilgang til sendingene (se nedenfor, avsnitt 2.5 nest siste avsnitt).

NRK støtter for øvrig også departementets vurdering om at listen må være dynamisk, slik at klare endringer i befolkningens interesse kan lede til endringer i hvilke begivenheter som inngår i listen. Vi vil likevel for ordens skyld presisere at eventuelle endringer bør vurderes på et bredere grunnlag enn primært endringer i seeropplutning.

2.5 Vederlag for rettighetsoverdragelse og prosedyreregler

Departementet uttaler at markedsprisen for tilsvarende fjernsynssendinger bør danne utgangspunkt for den prisen som fastsettes mellom partene. Selv om utgangspunktet er at aktørene selv bør komme til enighet om vederlaget og vilkårene, foreslår departementet enkelte prosessuelle regler inntatt i en ny bestemmelse i kringkastingsforskriften § 5-2a for å sikre at begivenheten faktisk kan bli sendt av en kvalifisert kringkaster.

NRK er enig i at det er nødvendig å innføre prosessuelle regler i forskriften, om formålet med regelverket skal oppnås. Vi har ingen konkrete innvendinger mot den prosedyren som foreslås. Vi vil imidlertid bemerke at det nettopp er de økonomiske forhold som har ledet til at de kommersielle aktørene stadig oftere har kunnet erverve slike attraktive rettigheter i konkurranse med NRK.

Utviklingen har ført til at prisen på de mest attraktive rettighetene nå er så høy at den kommersielt vanskelig kan forsvares uten å regne inn betal-tv inntekter (betalt av sluttbruker) eller økte distribusjonsinntekter (også betalt av sluttbruker). Dersom prisen for rettigheter til viktige begivenheter heretter skal avgjøres i form av et slags forkjøpsrettsprinsipp, vil ordningen antakelig kunne virke noe dempende. Vi er likevel i tvil om dette vil påvirke prisnivået tilstrekkelig til at det kan forsvares for en kvalifisert aktør som ikke i en eller annen form kan skyve betalingen over på publikum.

NRK mener derfor det bør erkjennes at reguleringen vil gripe inn i et helt fritt kommersielt marked, og at ordningen vil kunne svekke inntektsgrunnlaget for rettighetsselger dersom formålet med reguleringen skal oppnås.

Særskilt for begivenheter som finner sted i Norge, bør det derfor vurderes om ytterligere tiltak kan iverksettes. Nasjonale idrettsanlegg og grunnplanen i norsk idrett finansieres i betydelig grad med offentlige midler. I tillegg kreves det som regel ytterligere offentlig støtte og garantier for å arrangere store internasjonale begivenheter i Norge (ref OL, Ski VM). Det er følgelig ikke urimelig om befolkningen sikres vederlagsfri tilgang til sendingene fra slike arrangementer.

NRK mener for øvrig det er vanskelig å forutse hvordan markedet og aktørene vil opptre etter innføringen av et slikt nytt regelverk og den konkrete listen over viktige begivenheter. Vi tror derfor det vil være behov for å evaluere regelverket og praksis etter et par år. Hensikten må være å vise om regelverket tjener som et hensiktsmessig instrument for å oppnå den klare samfunnsmessige målsettingen: å sikre hele landet vederlagsfri tilgang til fjernsynssendinger fra viktige begivenheter.

2.6 Sanksjoner

NRK støtter forslaget til sanksjonsregler.

Med vennlig hilsen
Norsk rikskringkasting AS

Olav A. Nyhus
Juridisk direktør